

Jornades Experiències Transformadores: Trobada de propostes educatives des de la Sobirania Alimentària i els Feminismes

Pedro Guirado

Els dies 18, 19 i 20 de novembre tingueren lloc a Alacant, a la seu de la Universitat d'Alacant i a l'Alberg La Florida, les I Jornades Experiències Transformadores: Trobada de propostes educatives des de la Sobirania Alimentària i els Feminismes.

Propiciar espais de trobada entre diferents moviments i experiències, i exposar les diferents visions, tendències i sensibilitats, que amb una mirada feminista, s'acosten a la problemàtica de la sostenibilitat

Aquestes jornades han estat el punt de trobada de diferents organitzacions, projectes, socials i entitats del País Valencià per tal de compartir, debatre i exposar experiències transformadores des de les perspectives de l'educació, la sobirania alimentària i els feminismes.

Els continguts, la metodologia, els temps i la logística d'aquestes jornades s'han elaborat i preparat amb un procés participatiu. Entrepobles PV, promogué les jornades amb la participació de diverses organitzacions amb presència al País Valencià que treballen, amb una mirada crítica i transformadora, un o diversos eixos de la trobada: Plataforma per la Sobirania Alimentària del País Valencià, Associació Perifèries, ESF, Amarna, AmA made in cielo, COAG CV, CERAI i Ecologistes en Acció.

L'objectiu principal de les jornades era d'una banda, fer visibles les diferents iniciatives, projectes i activitats que tenen la voluntat de conjugar l'educació, la sobirania alimentària i els feminismes, mitjançant l'exposició de bones pràctiques pedagògiques i transformadores, i, de l'altra, posar en contacte diferents experiències del País Valencià i d'Amèrica Llatina.

Cal destacar un dels objectius principals de la trobada; el de propiciar espais de trobada entre diferents moviments i experiències, i exposar les diferents visions, tendències i sensibilitats, que amb una mirada feminista, s'acosten a la problemàtica de la sostenibilitat. És molt important la interconnexió entre els temes tractats durant el cap de setmana per ajudar a trencar amb el model actual de societat en què totes i tots vivim: una societat regida per un model capitalista i patriarcal, on les dones i els

homes estem al servei dels mercats i on se'ns veu com a recursos per al desenvolupament neoliberal.

En iniciar les jornades es presentaren els materials educatius per treballar la sobirania alimentària des dels feminismes mitjançant l'exposició de tres projectes diferents: La Naturadora (projectes des de la quotidianitat), Entrepobles (guia didàctica sobre l'exposició «Els límits del creixement») i Perifèries (investigació sobre les savieses i les experiències de les dones rurals del País Valencià). Amb posterioritat, es dugué a terme la xerrada inaugural «La sobirania alimentària des dels feminismes i l'educació» amb la participació de dues dones expertes en la matèria: Eva Carazo, companya de Costa Rica que parlà de l'Educació Transformadora des dels feminismes i la sobirania alimentària; i Marina Sánchez, des de la perspectiva de l'economia feminista.

Una altra de les activitats principals de les jornades fou la xerrada de dones rurals compartint llurs experiències. En parlaren dues que ens mostraren dos contextos i formes de viure diferents, però molt properes quant al respecte a la natura i al medi ambient. Una d'elles, la Francesca ens mostrà el projecte de l'Hort de Carmen i els Sistemes Participatius de Garantia, projectes en els quals treballen per unir el compromís en l'agroecologia i la justícia social. Una altra companya que ens parlà sobre les seves vivències i experiències fou Témpera Pintado, una dona de Piura, Tambogrande, al nord del Perú. És una líder indígena membre i assessora de la Federació Nacional de Dones Camperoles, Artesanes, Indígenes, Nadiues i Assalariades del Perú (FEMUCARINAP, sigles en castellà), que ostenta càrrecs de res-

ponsabilitat diversos a la seva comunitat i a Tambogrande, entre d'altres, és facilitadora a les escoles de joves universitàries de Piura, i participa a diversos processos d'educació popular. Des de les seves experiències personals ens mostrà la seva tasca d'enfortiment i empoderament de les capacitats de les dones de la seva regió i la importància de l'articulació i la unió sobretot entre les dones, per tal d'aconseguir reivindicacions polítiques i socials, sempre en plena concordança amb la naturalesa o «pachamama» i amb el respecte a la biodiversitat.

Aquestes xerrades inspiradores donaren pas a la presentació de les experiències dutes a terme per diferents col·lectius, associacions i cooperatives del País Valencià. S'ela-

popular del territori. Totes aquestes experiències finalitzaren amb un debat conjunt dels diferents punts de vista exposats fonamentat en una reflexió sobre la seva història, els seus punts febles i les seves forteses, així les seves aspiracions i expectatives.

Per acabar les jornades, comptarem amb la participació de tres convidades de diferents parts del món que mostraren la seva visió i les seves experiències. Ángeles Santos, dona ramadera representant del COAG-Plataforma Rural, ens exposà la seva vivència com a dona ramadera a Extremadura. També tinguérem la sort de comptar amb la Janaina Stronzake, dirigent del MST, Moviment dels Treballadors Rurals Sense Terra del Brasil i professora de Màs-

Janaina Stronzake, dirigent del MST, ens apropà la situació del Brasil després del cop i de les dificultats que enfronta la seva organització en el context de criminalització

boraren diverses dinàmiques per fer les explicacions: Les Espigolaeres, que treballen en la recuperació de memòries orals i savieses de dones camperoles de diferents regions del País Valencià; Les Marietes que s'encarreguen d'elaborar productes artesanals i ecològics; Ecollavor, que s'ocupen de la producció agrobiològica i de la recuperació de varietats tradicionals; La Camperola, que possibiliten la viabilitat econòmica de la producció agroecològica, participen a diferents mercats i botigues locals de proximitat; Col·lectiu Esquella, que se centren en l'estudi, la defensa i la promoció del patrimoni rural i en especial, el ramader de les comarques centrals, així com la qualitat de vida dels seus habitants, sempre des del punt de vista de la sostenibilitat; per acabar L'Aixada com Eixida, una cooperativa agroecològica que tracta d'establir un diàleg directe entre producció i consum responsable i representa un paper en l'educació

ter a diferents universitats, que ens apropà la situació del Brasil després del cop, i que ens parlà del treball educatiu de l'Escola Nacional Florestán Fernandes i les escoles d'agroecologia d'Amèrica Llatina; i també de les dificultats que enfronta la seva organització en el context de criminalització actual. En darrer terme, Marta Rivera, professora de la Universitat de Vic, ens parlà de les dificultats d'abordar els tres eixos des de l'àmbit de l'acadèmia, i de la importància de la creació de processos i metodologies per acostar els processos socials a la universitat.

Les jornades han assolit els objectius inicials previstos i han estat un espai de trobada molt interessant, per compartir experiències i per estrènyer i unificar llaços per combatre un sistema que es fonamenta en la sobreexplotació del medi, la desigualtat de gènere i la destrucció de comunitats rurals, entre un llarg etcètera, el sistema capitalista i patriarcal que ens ha tocat viure i combatre. ■